

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
78 НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ВИКЛАДАЧІВ АКАДЕМІЇ**

Одеса 2018

Наукове видання

Збірник тез доповідей 78 наукової конференції викладачів академії
23 – 27 квітня 2018 р.

Матеріали, занесені до збірника, друкуються за авторськими оригіналами.
За достовірність інформації відповідає автор публікації.

Рекомендовано до друку та розповсюдження в мережі Internet Вченою радою
Одеської національної академії харчових технологій,
протокол № 12 від 24.04.2018 р.

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України,
Лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки,
д-ра техн. наук, професора Б.В. Єгорова

Укладач Т.Л. Дьяченко

Редакційна колегія

Голова Єгоров Б.В., д.т.н., професор

Заступник голови Поварова Н.М., к.т.н., доцент

Члени колегії:

Амбарцумянц Р.В., д-р техн. наук, професор

Безусов А.Т., д-р техн. наук, професор

Бурдо О.Г., д.т.н., професор

Віннікова Л.Г., д-р техн. наук, професор

Волков В.Е., д.т.н., професор

Гапонюк О.І., д.т.н., професор

Жигунов Д.О., д.т.н., доцент

Іоргачова К.Г., д.т.н., професор

Капрельянц Л.В., д.т.н., професор

Коваленко О.О., д.т.н., ст.н.с.

Косой Б.В., д.т.н., професор

Крусір Г.В., д-р техн. наук, професор

Мардар М.Р., д.т.н., професор

Мілованов В.І., д-р техн. наук, професор

Осипова Л.А., д-р техн. наук, доцент

Павлов О.І., д.е.н., професор

Плотніков В.М., д-р техн. наук, доцент

Станкевич Г.М., д.т.н., професор,

Савенко І.І., д.е.н., професор,

Тележенко Л.М., д-р техн. наук, професор

Ткаченко Н.А., д.т.н., професор,

Ткаченко О.Б., д.т.н., професор

Хобін В.А., д.т.н., професор,

Хмельнюк М.Г., д.т.н., професор

Черно Н.К., д.т.н., професор

Глобальні політичні зміни початку ХХІ ст. поставили перед світовим співтовариством нові проблеми – боротьба з тероризмом, розповсюдженням зброї масового знищення, регіональною нестабільністю. За таких кардинальних змін інтересам безпеки відповідають: розширення політичного діалогу, зниження рівня озброєнь, подолання регіональних воєнних конфліктів та ін. Важливу роль має відіграти зростання довіри між країнами молоді демократії та іншими державами континенту і світу, створення якісно нової надійної системи колективної безпеки. Вирішити ці проблеми можливо на підставі багатостороннього міждержавного співробітництва.

Відносини Україна – НАТО мають свою власну історію, яка розпочалася невдовзі по отриманні країною незалежності у 1991 р. Вже 3 грудня 1991 р., одразу після проведення референдуму, який підтвердив Акт проголошення незалежності України, у Брюсселі розпочала роботу спеціальна нарада країн-членів НАТО, присвячена подіям в Україні. А у січні 1992 р. представник України вперше взяв участь у Робочій групі високого рівня Ради Північноатлантичного співробітництва. У лютому 1992 р. відбувся перший візит Генерального секретаря НАТО до Києва, в ході якого Україна була запрошена до участі в Раді Північноатлантичного співробітництва. З того часу починаються активні контакти з НАТО. У 1995 р. Українська держава підписала з керівництвом НАТО індивідуальну програму «Партнерство заради миру», згідно з якою почали проводити спільні військові навчання, моделювалися миротворчі акції.

Нещодавно Україна приєдналася до нової програми – Ініціативи оперативної сумісності Партнерства. Вона покликана забезпечити збереження високого рівня оперативної сумісності, якого сили міжнародної коаліції досягли у рамках Міжнародних сил сприяння безпеці під проводом НАТО. Багатонаціональні навчання, які відбуваються на території України спрямовані, у першу чергу, на підготовку підрозділів Збройних сил України до відсічі збройної агресії і є інтегрованим елементом бойової підготовки військ.

За нинішніх складних політичних умов, взаємодія України з НАТО підпорядковується насамперед потребам максимального зміцнення обороноздатності держави та реформування її Збройних сил, наближенню до стандартів організації, що дасть можливість у майбутньому відповідати критеріям, необхідним для приєднання до НАТО.

Відносини України та НАТО відіграють важливу роль у забезпеченні обороноздатності держави. Подальший рух України до повної взаємосумісності з Альянсом гарантуватиме державі безпеку, адже це не лише військова, а й військово-технічна та інша підтримка країни з боку Альянсу.

ТЕОРЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ СУСПІЛЬСТВОМ

**Ангелов Г.В. к-т істор. наук, проф., Іванов Є.В. к-т істор. наук, доцент
Одеська національна академія харчових технологій**

На початку ХХІ ст. соціальні проблеми, тією чи іншою мірою пов'язані з управлінням, значно загострилися. Практично в усіх сферах суспільного життя у більшості країн світу ми спостерігаємо ескалацію класових та політичних конфліктів, конфронтацію різних соціальних груп та масове невдоволення народними представниками, державними діячами, політиками – тими, хто має керувати суспільством, вирішуючи нагальні проблеми та розв'язуючи соціальні протиріччя. Сподівання на те, що успіхи менеджменту перетворять цю науку на панацею від усіх бід нашої епохи, не виправдались. Натомість більшість сучасних керівників різного рівня, зосереджуючись на вирішенні конкретних поточних проблем, оминають глибоке теоретичне осмислення передумов, які їх викликають. Серед суспільствознавців теж немає одностайності щодо того, на яких питаннях повинна фокусуватись філософія соціального управління, що є її предметом, об'єктом і де пролягає демаркаційна лінія, яка відділяє її від інших наук, пов'язаних з управлінням, –

менеджментом, теорією управління, кібернетикою і т. д. Висловлюються навіть ідеї про те, що філософія як наука увійшла у період гострої кризи і повинна відсторонитись від осмислення нагальних соціальних проблем, поступившись місцем іншим наукам, скажімо, політології та економіці.

Слід сказати, що після виходу у 2007 році книги Н. Талеба «Чорний лебідь. Під знаком непередбачуваності» проблема некерованості перетворилася на одну з найбільш дискутованих в ЗМІ, політичних та бізнесових колах, експертному середовищі. Однак у сфері соціальної філософії вона поки що так і залишається маловивченою, хоча поступово й привертає до себе все більшої уваги соціальних філософів. Очевидно, що кожна історична епоха висуває на перший план свої проблеми. Ті людські цивілізації, які знаходять вирішення протиріч, просуваються в своєму розвитку, інші гинуть. Перед людством в XXI ст. постало чимало серйозних викликів, передусім таких, як економічні кризи, вичерпування не відновлюваних ресурсів, загострення екологічної ситуації, збільшення кількості локальних війн. Однак для всіх епох та різних систем управління суспільством спільним є прагнення мінімізувати можливі небажані і негативні наслідки управлінських рішень чи взагалі уникнути їх, зменшити ризики виникнення різноманітних девіацій та відхилень від очікуваних результатів реалізації цих рішень (хоча історія має чимало прикладів коли, не дивлячись на ці намагання, об'єкти керування виходили з-під контролю управлінців). Одним з напрямків, за яким це прагнення реалізується в рамках наук про управління є різноманітні технології підвищення керованості об'єкта управління, і відповідно, зменшення його некерованості.

Соціальне управління неможливе без моделювання та мислених експериментів. Мислений експеримент – це проявлення творчої активності суб'єкта пізнання на відміну від пасивної ролі в процесі простого спостереження або споглядання, так як в процесі проведення мисленого експерименту активне і логічне мислення, побудова теорій та ін. Цей вид розумової діяльності є експериментом, тому що його структура уявляє собою відтворення в розумі і реального експерименту, тобто існує аналогія між реальним і мисленим експериментом, а будь-яка аналогія передбачає деяку схожість структур. Побудова моделі є частиною мисленого експерименту.

До числа основних операцій, які складають мислений експеримент, необхідно зарахувати: 1) побудову за певними правилами мисленої моделі справжнього об'єкта вивчення; 2) побудову за такими ж правилами ідеалізованих умов, що діють на модель; 3) свідомо та планомірно зміна, відносно вільне комбінування умов та їх вплив на модель; 4) свідоме і точне застосування на всіх стадіях експерименту законів та фактів, встановлених в науці, завдяки чому виключається абсолютне свавілля та неприборкана фантазія.

Об'єктивний характер мислених експериментів забезпечується тим, що на всіх стадіях та етапах його проведення спираються на певні факти і всі операції здійснюються за певними законами. Моделювання соціальної реальності відбувається в ході складних процесів у психіці людини. Бельгійський психолог Ж. Нюттен запропонував для їхнього аналізу використовувати термін «поведінковий світ». Як доводить наступна цитата, цей термін співпадає з терміном «соціальний світ»: «Перша фаза поведінки – це побудова індивідом поведінкового світу». Як і виконавчу поведінку, поведінковий світ треба розглядати на двох рівнях. По-перше, індивід живе і діє у світі реальності, яку він сприймає. По-друге, індивід функціонує в концептуальному світі символічної репрезентації. До цього другого рівня відносяться очікувані винагороди та передбачувані наслідки активності. Зазвичай обидва рівня взаємодіють між собою, породжуючи чи поведінковий світ».

Категорія введена Ж. Нюттеном дозволяє розкривати окремі аспекти соціальності, як форми взаємодії індивідів у соціумі. Вона логічно добре зв'язується з функціонально-структуралістським напрямком у філософії, фундаторами якого були Т. Парсонс і Р. Мертон. Поведінковий світ – це конфліктне середовище, ігровий майданчик для людських взаємовідносин. В рамках цього середовища можливі прояви некерованої поведінки індивідів, що виступають наслідком їх внутрішніх переживань, збоїв у процесі відтворення

культурного багажу цивілізації. Отже, дана категорія є досить корисною під час аналізу проблем некерованості.

Можна виділити два типи соціального управління: безпосереднє, жорстке, відкрите, явне. Фактично першим видом соціального управління є конструюванням нових та застосуванням старих репрезентацій, моделей у формі наказів, розпоряджень або законів. Він заснований на тому, що репрезентації змушують людину або групу людей виконувати певні дії, корегувати свою діяльність. Другий вид управління – опосередкований, м'який, неявний, прихований, заснований на створенні репрезентацій, які поступово, м'яко впливають на свідомість людини, створюючи умови за яких вона самостійно змінює свою діяльність в тому чи іншому напрямку. Парадокс соціального управління полягає в тому, що не можливо створити репрезентації для всього, що існує в світі, досягнути всі процеси, вирішити всі проблеми і завжди щось залишається поза увагою дослідника, управлінця. Кожна людина сприймає репрезентації по-іншому, розуміння світу однією людиною може докорінно відрізнятись від його розуміння іншою. З точки зору суспільних взаємовідносин соціальне управління можна розглядати як процес взаємодії декількох основних компонентів: суб'єкта управління, об'єкта управління та моделей, які застосовуються в соціальній практиці. В кожній точці свого розвитку окреме, конкретне суспільство є унікальним і не може бути зі стопроцентною точністю відображене в управлінській моделі, однак, ця модель може бути більш або менш адекватною реальному стану речей. Можна сказати, що якщо модель, яку застосовує суб'єкт управління в цілому адекватна реальності, то в результаті управлінських дій суб'єкту управління досягає поставлених цілей. Можлива й ситуація, коли управлінська модель неадекватна дійсності, про що може свідчити про зростання невдоволення громадянами своїм урядом, виникненням екстремістських організацій, абсентеїзм та ін.

Осмислення структури управлінських взаємовідносин доводить, що існує два типи соціального управління: 1. Жорстка детермінація системи; 2. «М'які» форми управління, створення умов, для реалізації необхідних тенденцій, керованої еволюції соціального організму. Яким же чином можна співвіднести між собою категорії об'єкт управління, суб'єкту управління, моделювання і досягання? З нашої точки зору, полем для взаємодії суб'єкту і об'єкту соціального управління виступає соціальна практика. Саме вона є середовищем, де дії суб'єкту та реакції об'єкту фіксуються і перетворюються в особливості свідомості окремих людей і широких мас.

ІСТОРИЧНІ РЕАЛІЇ МІЖКУЛЬТУРНОГО ДІАЛОГУ

**Соловей А.О., к-т істор. наук, доц., Ботіка Т.С., к-т істор. наук, ст. викл.
Одеська національна академія харчових технологій**

Становлення України як незалежної держави та її входження у європейську та світову спільноту відбувається в умовах глобалізації, яка створює передумови щодо збільшення міжетнічної взаємодії представників різних народів і культур. Сьогодні країни активно співпрацюють та взаємодіють в усіх сферах життя на різних стадіях – від особистісного спілкування до міжнародних переговорів на вищих рівнях. Суспільство давно не стоїть перед проблемою – брати чи не брати участь у нових міжнародних відносинах, аджеперетворення політичних, соціальних, економічних та культурних умов розвитку світу встановлює нові правила гри для всіх учасників світового співіснування без винятку. Результатом цього є актуалізація факторів, які дозволяють досягти ефективної міжкультурної взаємодії. Серед таких аспектів слід виділити розуміння проявів іншої культури, визнання іншої культурної самобутності, уміння налагоджувати діалогічні відносини та йти на розумний компроміс.

Ідея діалогу має глибоке минуле. Вся історія людства – це діалог. Проблема діалогу займались давньогрецькі філософи-софісти, Сократ, Платон, Аристотель, філософи епохи

ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ ЗАПАСАМИ Мельник Ю.М.	327
ОСНОВНІ ЗАСАДИ ОЦІНКИ МАЙНА В УКРАЇНІ Тарасова О.В.	329
ОСОБЛИВОСТІ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ НА МАЛОМУ ПІДПРИЄМСТВІ Стасюкова К.В., Головаченко Л.М.	331
ЕКОНОМІКО-ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗА ДОПОМОГОЮ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ ДОВКІЛЛЯ Маркова Т.Д.	332
АВТОМАТИЗОВАНІ ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ ЯК ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ Пчелянська Г.Б., Пчелянський Д.П.	333

**СЕКЦІЯ «ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ ТА
ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА»**

СУЧАСНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК У СВІТЛІ ТЕОРІЇ ЦИКЛІВ М.Д. КОНДРАТЬСЬВА Ткачук Т.І., Павленко Г.М.	334
НАПРЯМИ АКТИВІЗАЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ РИНКУ ЗЕМЛІ В УКРАЇНІ Криницька О.О., Бондар К.С.	335
ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ, ЇХНЯ ХАРАКТЕРИСТИКА ТА СПОСОБИ ОТРИМАННЯ Руммо В.В.	337

**СЕКЦІЯ «СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ НАУКИ, ФІЗИЧНА
КУЛЬТУРА ТА СПОРТ»**

ПАРТНЕРСТВО УКРАЇНА – НАТО: ІСТОРІЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ Ангелов Г.В., Соловей А.О., Ботіка Т.С.	338
ТЕОРЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ СУСПІЛЬСТВОМ Ангелов Г.В., Іванов Є.В.	339
ІСТОРИЧНІ РЕАЛІЇ МІЖКУЛЬТУРНОГО ДІАЛОГУ Соловей А.О., Ботіка Т.С.	341
ПОЛІТИКА НАЦИСТСЬКОЇ ДЕРЖАВИ ЩОДО СІМ'Ї Дмитрашко С.А.	342
ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ АВТОРСЬКОГО ПРАВА СТУДЕНТАМИ ОНАХТ, НА ПРИКЛАДІ ФАН-ТВОРЧОСТІ Дружкова І.С.	344
ДО ПРОБЛЕМИ ОНТОЛОГІЧНОГО СТАТУСУ МЕДІА Пурцхванідзе О.В.	346
СПЕЦИФІКА ПОСТНЕКЛАСИЧНОГО НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО ЗНАННЯ ТА ВИСОКОТЕХНОЛОГІЧНОГО ІНЖИНІРИНГУ Лар'яновський І.С.	348
СІМ'Я ТА ЇЇ ФУНКЦІЇ В ПРОЦЕСІ СОЦІАЛЬНОГО ВИВЧЕННЯ Мамроцька О.А.	350
МІСЦЕ ТА РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СУЧАСНІЙ ПСИХОЛОГІЇ Черняк Г.А.	351
ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА КОГНІТИВНІ НАВАНТАЖЕННЯ НА ПСИХІКУ ЛЮДИНИ Черняк Г.А.	353
ПРОБЛЕМА ІСТОРИЧНОЇ ПАМ'ЯТІ У КОНТЕКСТІ ПРОЦЕСІВ ДЕКОМУНІЗАЦІЇ Шишко О.Г.	354
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ УКЛАДЕННЯ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ В ПРОЕКТІ ТРУДОВОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ Самокиш В.П.	356
МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА РЕЖИМИ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, СУЧАСНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД Осадча І.А.	358
ДЕПУТАТСЬКА НЕДОТОРКАНИСТЬ ЯК ОДНА З ОЗНАК ПРАВОВОЇ УКРАЇНИ: ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇЇ РЕФОРМУВАННЯ Орлова В.О., Жигайло П.О.	359